

Ekstra vækstinitiativer skal hjælpe opsvinget på vej

Den 7. oktober 2013
Sag.nr. 2013-173
Dok.nr.
rc/db

Akademikernes kommentar til DØR-rapporten, efteråret 2013

Vismændene har endnu engang offentliggjort en faglig solid og interessant rapport med mange velvalgte analyser. Nedenfor følger Akademikernes kommentarer til rapporten.

Konjunkturvurderingen: Langt om længe tegn på fremgang

Vismændene skønner, at den langstrakte stagnering i dansk økonomi nu vil blive afløst af fremgang. BNP ventes dog kun at stige ¼ pct. i år, mens der er udsigt til en vækst på ca. 1½ pct. i 2014 og godt 2 pct. i 2015. Sådanne vækstrater er ikke prangende, men det giver dog forventning om stigende beskæftigelse og fald i ledigheden i de kommende år.

Akademikerne glæder sig over udsigten til et lille gearskifte i dansk økonomi og opfordrer til, at der fokuseres på at hjælpe opsvinget på vej bl.a. gennem udbredelse af højtuddannet arbejdskraft og en systematisk indsats med at understøtte flere nystartede virksomheder med vækstpotentiale. Det er således højaktuelt, at vismændene i efterårsrapporten fokuserer på, hvordan konjunkturbevægelserne påvirker virksomhederne.

Efterårsrapportens tema: Virksomheder under opsving og krise

Analysen af højvækstvirksomheder kan med fordel udbygges med en kompetencevinkel

Vismændene afdækker karakteristika ved virksomheder, som vokser kraftigt på kort tid.

Akademikerne savner en kompetencevinkel i disse analyser. Udover parametre som alder, branche m.fl. er det relevant at se på fx virksomhedernes anvendelse af højtuddannet arbejdskraft; ikke mindst inden for konteksten af hhv. en lav- og højkonjunktur.

Det er dokumenteret andet steds, at højtuddannede – især den første ansatte - understøtter innovationsskabelse, produktivitet og vækst i mindre og mellemstore virksomheder. Vismændene kunne med den viden udbygge deres anbefalinger om, hvordan vi som samfund hjælper

opsvinget på vej med et fokus på optimal allokering af forskellige typer af arbejdskraft.

Det kunne accentueres i rapporten, at en højtuddannet medarbejder kan være nøjagtig dét, den mindre virksomhed har brug for, for at komme med på det spirende opsving.

Nye veje for at stimulere iværksætteri

Vismandsrapporten konkluderer, at mange nystartede virksomheder kun eksisterer i kort tid, og at jobskabelse og –nedlæggelse i de unge virksomheder er mere følsom overfor konjunkturbevægelser i forhold til ældre virksomheder. På akademikerområdet kan vi se, at en del studerende har perspektivrige forretningsplaner for opstart af nye innovative virksomheder, men at der lægges unødvendig mange forhindringer ud for de unge iværksætter-spirer i overgangen fra uddannelse til et efterfølgende liv som fuldtidsiværksætter.

I en opstartsfasen uden reel mulighed for at trække en tilstrækkelig løn ud af virksomheden er nyuddannede med iværksætterambitioner henvist til dagpengesystemet. Dagpengereglerne åbner for, at ledige kan starte egen virksomhed som bi-beskæftiget – men sigter ikke mod, at bi-beskæftigelse som iværksætter med tiden kan udvikle sig til hovedbeskæftigelse, hvilket er modsætningsfyldt i forhold til det at starte virksomhed.

Et forsøgsprojekt fra region Nordjylland viser dog, at det er muligt at indrette systemet mere effektivt. Nyuddannede, der vurderes at have en forretningside med vækstpotentiale, kan her for en periode starte egen virksomhed på dagpenge. Styrken i projektet er en grundig screening af forretningsplaner samt obligatorisk deltagelse i et inkubatorforløb. Hermed understøtter man unge iværksættere uden at begå fortidens fejl med den afviklede iværksætterordning fra 90'erne.

Den væsentligste forskel mellem forsøget og de tidligere ordninger er, at det nordjyske forsøg har langt større fokus på at udvikle den "ledige" iværksætters kompetencer og produkt. Det skaber bedre muligheder for, at de virksomheder, der startes op, rent faktisk overlever og skaber nye job.

Vismændene bør – efter inspiration fra etableringsordningen i Nordjylland - se efter nye muligheder for at understøtte iværksætteri på tværs af ministerielle områder. Særligt i tider hvor nystartede virksomheder er hæmmet af dårlige konjunkturer.

Nyt bredere syn på dagpengereformen efterlyses

Afslutningsvis vil Akademikerne gerne knytte en kommentar til vismændenes dokumentation af, at afgang fra ledighed øges på tidspunktet op til, at de ledige står til at miste dagpengene. En spørgeskemaundersøgelse blandt de akutledige viser i den forbindelse, at de akutledige er villige til at søge og tage job, som de ellers ikke ville søge eller acceptere. Det konkluderes, at afkortningen af dagpengeperioden har haft en motivationseffekt.

Akademikerne glæder sig over, at vismændene i tillæg til disse konklusioner er begyndt at brede deres fokus ud i forhold til dagpengereformen. Vismændene italesætter nu, at indretningen af dagpengesystemet er en afvejning mellem hensynet til høj beskæftigelse og hensynet til et finmasket sikkerhedsnet. Akademikerne indlæser her en erkendelse af, at dagpengereformen har været for barsk indfaset med den konsekvens, at alt for mange ledige har mistet dagpengeretten. Akademikerne opfordrer vismændene til fremadrettet at udvide deres analysefokus for dagpengereformen yderligere, så der opnås mere viden om, hvad forringelsen af "tryghedsværdien" i den danske flexicurity-model har haft af konsekvenser for dynamikken på arbejdsmarkedet.